

УДК 338.48

JEL Z32

DOI 10.31375/2226-1915-2022-2-104-119

КЛАСИФІКАЦІЯ АНІМАЦІЙНИХ ПРОГРАМ У КРУЇЗІ

А.М. Іванов

к.е.н., доцент кафедри «Підприємництво та туризм»

ORCID 0000-0002-7691-3012

andriy5555@i.ua

В.Д. Олійник

к.геог.н., доцент кафедри «Підприємництво та туризм»,

ORCID 0000-0002-6451-556X

v.oleynik7777@gmail.com

Одеський національний морський університет, м. Одеса, Україна

Анотація. У статті досліджено особливості анімаційних програм як складових круїзу з урахуванням перебування туристів на борту судна та у портах - місцях його транзитних зупинок.

Анімація на круїзному судні є важливою складовою круїзу і має певні відмінності від звичайних анімаційних програм, які реалізується у туристичній діяльності.

Практика здійснення анімаційної діяльності на круїзних судах передбачає, що мета в плані впливу анімаційних програм на туриста досягається при дотриманні особливих умов.

Виокремлено види круїзної анімаційної діяльності як особливого виду розважальних програм для круїзів.

З'ясовано, що управління анімаційною службою на різних круїзних судах має певні особливості і залежить від маршруту, матеріально-технічного оснащення судна та контингенту туристів, але загальна структура управління анімаційною службою в цілому є лінійною і підпорядковується головному менеджеру анімаційної служби.

Розглянуто особливості організації анімаційних програм на різних круїзних судах круїзної компанії «Costa Cruises».

Мета здійснення впливу анімаційних програм на туристів досягається шляхом реалізації певних об'єктивних та суб'єктивних умов, серед яких головними є якість програм та задіяних в цих програмах аніматорів, матеріальної бази судна та психологічних умов взаємодії туриста та аніматора.

Розроблено авторську класифікацію анімаційних програм за структурою, видами та формами в залежності від класу та типу круїзного судна, маршруту круїзу та потреб туристів.

Ключові слова: круїз, круїзне судно, анімація, анімаційна програма, розважальна програма, види та форми круїзної анімації.

UDC 338.48

JEL Z32

DOI 10.31375/2226-1915-2022-2-104-119

CLASSIFICATION OF ANIMATION PROGRAMS IN A CRUISE

Andrii Ivanov

andriy5555@i.ua

PhD in Economic, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship and Tourism

Valentina Oliinyk

v.oleynik7777@gmail.com

PhD in Geographical, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship and Tourism

ORCID 0000-0002-6451-556X

Odessa National Maritime University, Odessa, Ukraine

Abstract. *The article explores the features of animation programs as a part of a cruise, taking into account the stay of tourists on a board of the ship and in ports - places of its transit stops.*

Animation on a cruise ship is an important part of a cruise and has certain differences from the usual animation programs implemented in tourism activities. The practice of animation activities on cruise ships suggests that the goal in terms of the impact of animation programs on the tourist is achieved under special conditions. The types of cruise animation activities are singled out as a special type of entertainment programs for cruises.

It was found that the management of the animation service on different cruise ships has certain features and depends on the route, the material and technical equipment of the ship and the contingent of tourists, but the overall management structure of the animation service is generally linear and subordinate to the general manager of the animation service.

The features of the organization of animation programs on different cruise ships of the cruise company «Costa Cruises» are considered. Between the fourteen ships of the company, all of them have their own concept from the concept «for young people with low incomes» to «the concept of Italian castles of the 16-17th centuries». In accordance with the chosen concept, the ships are implementing just such a set of animation programs that corresponds to the concept, which forms the demand for the cruise line and the choice of the ship.

Particular attention in animation is played by children's animation programs, which enable parents to have free time and engage in active recreation, leaving children under the supervision of animators.

The purpose of the influence of animation programs on tourists is achieved by the implementation of certain objective and subjective conditions, among which the main ones are the quality of the programs and the animators involved in these programs, the material base of the ship and the psychological conditions for the interaction between the tourist and the animator.

An author's classification of animation programs has been developed by structure, types and forms, depending on the class and type of cruise ship, cruise route and the needs of tourists. The internal content of each type of classification characteristic is deciphered in the form of forms through which animation is realized - gambling in casinos and gaming clubs, visiting casino shows, playing with slot machines, thematic carnivals, fairs, festivals, contests, concerts, etc.

The study of the features of introducing animation programs into the cruise for Ukrainian tourism science remains promising and one that requires further scientific research and justification.

Keywords: *cruise, cruise ship, animation, animation program, entertainment program, types and forms of cruise animation.*

Постановка проблеми. Сьогодні зі зміною пріоритетів туристів, які сталися внаслідок світової пандемії Covid-19 та соціально-економічних коливань, відбувається стрімка переорієнтація пропозицій щодо послуг різних видів туризму. Не є виключенням і круїзний туризм, який стає більш клієнтоспрямованим та таким, що створює всебічні умови для задоволення потреб клієнтів з різним попитом на дану послугу.

Характерною особливістю сучасного туризму стало поєднання цільової туристичної програми, яка визначає вибір круїзу, із наданням широкого спектру розважальних анімаційних програм.

Часто вибір круїзного туру залежить не від маршруту та портів-транзитних зупинок (як було до 2021 року), а від якості та кількості анімаційних програм та залученню туристів у ці програми та безпеки подорожі.

Сьогодні круїзні компанії світу пропонують різні види анімаційної діяльності, завдяки яким збільшується попит на придбання круїзу клієнтами.

Огляд останніх досліджень та літератури. Теоретичним основам розробки та впровадженню в туристичну діяльність анімації та анімаційних програм присвячені наукові праці таких українських вчених як: С. Байлика [1], Н. Ведмідь [2], С. Килимистого [3], М. Мальської, В. Худо [4], Т. Сокол [5], Г. Михайліченко, А. Єременко [6; 7] та інших.

Проблематиці впливу анімаційної діяльності на задоволення туриста відпочинком присвячені наукові праці зарубіжних вчених [8; 9; 10].

Однак наукові роботи щодо класифікації анімаційної діяльності у круїзному туризмі мають епізодичний характер, що обґрунтовує актуальність та перспективність саме цих аспектів наукових досліджень.

Постановка задачі. Головною задачею статті є дослідження особливостей анімаційних програм, що мають місце в круїзній діяльності, та їх класифікація за різними складовими, а також виявлення відмінностей у анімаційних програмах на різних суднах круїзної компанії «Costa Cruises» як прикладу щодо розробленої класифікації.

Основний матеріал дослідження. Термін «анімація» почали використовувати у Франції на початку XX століття після введення в державі закону про створення асоціацій в різних сферах життєдіяльності населення для активізації інтересу до культури та традицій французького народу. Ж. Дюмазедьє вперше даний термін використав для означення вільного часу і визначив анімацію як гасло 3-х «D»: Delassiment – розслаблення, Divertissement – розвага та Development – розвиток» [11].

Сьогодні під туристичною анімацією більшість науковців та практиків розуміють такий вид діяльності, при якій відбувається пряма взаємодія аніматора(ів) та туриста шляхом впливу та стимулювання у туриста його активності та як наслідок – відновлення моральних і фізичних сил в процесі цієї взаємодії [10; 12].

Анімаційна діяльність в круїзі дещо відрізняється від звичайної туристичної анімації, але все одно має за мету відновлення моральних та фізичних сил туриста, акумулювання

його позитивних вражень та підвищення рівня задоволеності відпочинком на воді та березі.

Анімаційна діяльність в круїзі полягає у наданні послуги під час подорожі на круїзному судні та передбачає залучення туристів до активної участі в анімаційно-розважальних програмах [13].

Значення анімаційної діяльності в круїзі полягає у підвищенні якості, привабливості та різноманітності самого круїзу, що призводить до збільшення кількості клієнтів та попиту на круїз, підвищенні ефективності використання матеріально-технічної бази судна та, відповідно, до збільшення дохідності й рентабельності круїзу.

Анімаційна програма, яка реалізується на судні, має деякі особливості, а саме:

1. Надається туристу як на судні, так і на суходолі – в місцях транзитних зупинок.

Їх як правило, може бути від двох і більше. Наприклад, компанія «COSTA CRUISES» пропонує на судні «Costa neoRiviera», яке має концепцію невеликого лайнера, але такого, який заходить в невеликі порти на більш тривалий час, а в програмі більше, ніж три екскурсії.

2. Анімація за пріоритетом попиту туриста є однією з головних послуг після послуги проживання в каютах та харчування.

3. З урахуванням того факту, що туристи на борту судна знаходяться у замкнутому просторі, анімаційна служба має дуже якісно виконувати свої обов'язки щодо надання розваг туристам.

4. На борту судна дозволяється більше дозволів, ніж на суходолі. Наприклад, казино, ігрові автомати, стриптиз та ін., що заборонено в деяких країнах світу.

5. На суднах працюють фахово підготовлені аніматори (activities coordinator) – організатори активного відпочинку.

При прийомі на роботу у працедавця дуже високі вимоги до майбутніх працівників, які будуть задіяні в анімаційній службі.

Практика здійснення анімаційної діяльності на круїзних суднах передбачає, що мета в плані впливу анімаційних програм на туриста досягається при дотриманні низки умов:

- анімаційна програма має бути цікавою та орієнтована на туриста. Турист повинен зацікавитись цією програмою без особливого впливу на нього аніматора;

- аніматор повинен бути лідером та мати такі професійні та особистісні навички, завдяки яким спонукав туриста до спільної діяльності;

- особистісне включення аніматора до проведення анімаційної програми має бути здійснено таким чином, щоб туристи самостійно залучалися до безкорисної реалізації власних сил та здібностей;

- енергетичний характер взаємодії аніматора і туриста, що забезпечує трансляцію анімаційного впливу;

- участь у анімаційних програмах приносить туристу радість, задоволення, психологічний комфорт у результаті посилення енергетичного обміну.

Весь спектр анімаційних програм, які реалізуються, чи планується до реалізації в ході круїзу, на наш погляд, слід скомпонувати за такими

ознаками: видом, напрямом, формою, місцем проведення, контингентом учасників та вартістю послуги (рис. 1).

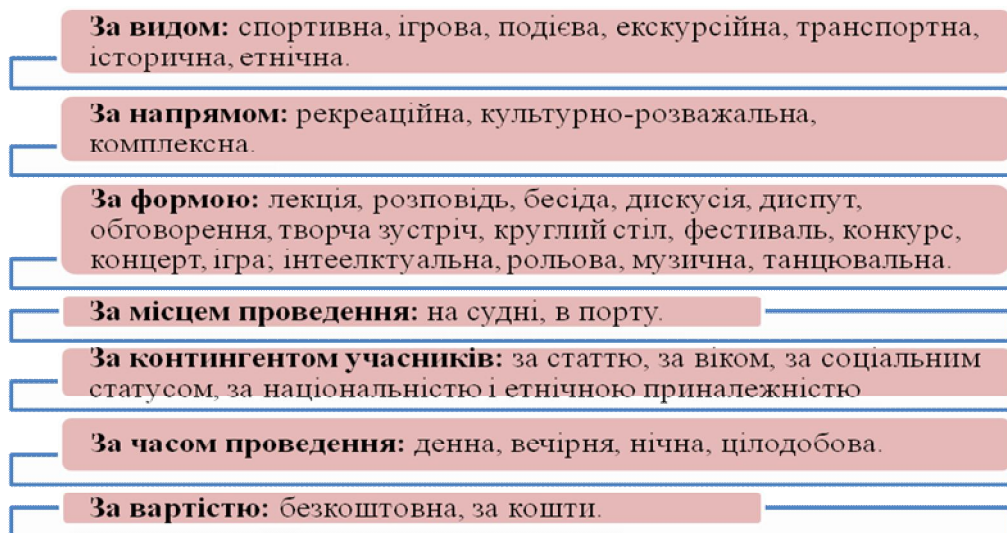

Рис. 1. Класифікація анімаційних програм в круїзі

Джерело: власна розробка автора

Доповнимо рис. 1. змістовною інформацією щодо:

1. Форм, які можуть трансформуватися у видах анімаційних програм.

1) спортивна анімація протягом здійснення круїзу може мати такі форми: участь, чи спостереження за спортивними заходами, вболівання, видовищні заходи під час спортивних змагань та ін.;

2) ігрова анімація може мати такі форми: азартна гра в межах казино та гральних клубів, відвідування казино-шоу, гра з використанням ігрових автоматів та ін.;

3) подієва анімація може мати такі форми: свята, тематичні карна-

вали, ярмарки, фестивалі, конкурси, концерти та ін.;

4) екскурсійна анімація може мати такі форми, але лише при зупинці судна в портах: анімаційні екскурсії з елементами театралізації, атрактивна анімація туристичних об'єктів, анімаційні складові екскурсії і т.д.;

5) транспортна анімація може мати такі форми, враховуючи, що судно рухається та здійснює зупинки в портах згідно програми круїзу: заходи інформаційного, музично-пісенного, розважального, ігрового характеру;

6) історична анімація може мати такі форми: анімація історичних

об'єктів, культурно-історичні реконструкції, бали, історичні вистави і т.д.;

7) етнічна анімація може мати такі форми: анімація в етноцентрах, розміщених на палубах судна етнокаютах, етнофестивалі, народні свята, етнічні активізації і т.д.

2. Видів та форм анімаційних програм в залежності від напрямів анімаційних програм на судні:

1) рекреаційна: культурно-видовищні та розважальні програми, ігри, танцювальні програми;

2) культурно-розважальна: карнавали, свята, фестивалі, конкурси, концерти, азартна гра в межах казино та гральних клубів [14], казино-шоу, гастрономічні шоу, театралізовані дегустації, ресторанный розважальні заходи заплановані організаторами фестивалі, масштабні ігрові дії з елементами екстриму, вболівальницькі активізації;

3) комплексна: денні, вечірні, нічні культурні програми, елітні анімаційні програми.

На круїзному судні частіше всього три основні команди: перша відповідає за рух судна, друга – за організація проживання та харчування і третя – за організацію відпочинку та проведення анімаційних заходів на судні та поза нього під час транзитних зупинок у портах. Саме третя команда на чолі з головним менеджером анімаційної служби, спираючись на відповідну матеріально-технічну базу судна та берегову інфраструктуру, забезпечує соціально-культурний відпочинок туристів протягом круїзу. Анімаційна служба залежить від розмірів судна, конструктивного його

рішення та оснащення, потенціалу послуг, часу круїзу та кількості планових заходів до портів і може суттєво відрізнятись, але на всіх об'єднує те, що службою керує головний менеджер, якому підпорядковуються 1-2 заступники, а їм у лінійній підпорядкованості – фахівці різних анімаційних команд. Приклад наведено на рис. 2.

Аналізуючи рис. 2, зазначимо, що організаційна структура управління службою анімації на круїзному судні – лінійно-функціональна. Кількість вертикальних підпорядкувань - чотири, кількість заступників головного менеджера, шефів та лінійних працівників нижньої ланки управління залежить від розмірів.

В цілому на круїзному лайнері використовуються 6 видів анімаційних програм: вербальна, ігрова, спортивна, шоу, музична, танцювальна, чи їх поєднання. Кожен з видів анімаційних програм реалізується шляхом таких форм: лекції, розповіді, бесіди, дискусії, диспути, обговорення, творчі зустрічі, круглі столи, вербальні фестивалі, конкурси, концерти, ігри; спортивні, рухливі, командні, групові, індивідуальні (парні) ігри, аеробіка, шейпінг, йога; сценічні шоу, технічні шоу, вистави, мюзикли, кабаре, вар'єте, мюзик-холи, кафе-шантани, ревію, кафконси, сценічні алегорії, капусники; фестивалі, конкурси, концерти, заходи у музичних вітальнях і салонах, музично-клубні заходи; танцювальні фестивалі, конкурси, концерти, бали, шоу, танцювальні вечори, дискотеки, танцювальні ігри, студії; великі рекламні акції тощо.

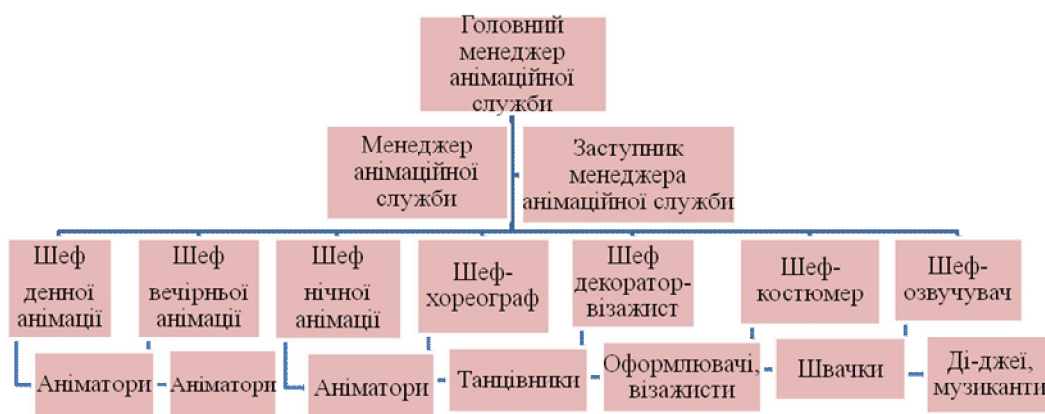

Рис. 2. Схема управління анімаційною службою круїзного судна

Джерело: розроблено авторами

Кожен круїз розпочинається із зустрічі туристів в місці посадки і в цей же день проводиться анімаційна програма привітання командою судна пасажирів у вигляді концептуального шоу. Часто команда аніматорів пропонує туристам безкоштовну, чи платну послугу – екскурсійну програму, метою якої є ознайомлення туристів з приміщеннями судна, деколи – службовими. З урахуванням того факту, що кожне судно, яке виходить на круїзну лінію, має власну неповторну концепцію (історія Голівуду, історія вікінгів, вільний стиль, здорове харчування, інтелект – попереду світу, у світі кіно, країна на долоні тощо), це вже можна вважати особливим елементом анімації. Завдяки цій екскурсії туристи отримують інформацію про місцезнаходження всіх цікавих місць судна та руху до них від центральної палуби та власної каюти.

Закінчується, зазвичай, круїз також великим феєричним шоу із при-

вітанням капітана судна та участю у цій програмі команди.

Протягом здійснення круїзу важливими є такі особливості діяльності, що підсилюють роль анімаційної діяльності:

1. Усі судна мають внутрішнє інформаційне сповіщення, прямий супутниковий зв'язок з будь-якою точкою світу [15]. До швидкісного Інтернету туристи мають доступ з усіх точок судна (крім заборонених), що спрощує комунікацію між туристами, аніматорами та іншими службами судна.

2. Видовищна анімація реалізується наявністю у матеріально-технічному змісті судна гігантських кінотеатрів, мультимедійних екранів в закритих приміщеннях та під відкритим небом, оглядовими площадками, театральними-концертними залами для живої музики з різноманітним її супроводом (світловою, звуковою анімацією), нічні клуби різної тема-

тики, бальні зали, дискотеки, дитячі ігрові кімнати та майданчики і ін.

3. Наявність на центральній палубі концептуальної зали, яка вміщує одночасно більшу кількість туристів, які знаходяться на судні. Навколо зали часто прогулянкові алеї, ігрові атракціони, зимовий сад з рослинами різних географічних широт та місцями для пікніків і пасивного відпочинку. Навколо і на різних палубах – клуби, казино, бутики, різноманітні заклади харчування і т.д.

4. Важливе місце займають спортивно-оздоровчі елементи, до яких на круїзному судні належать: тренажерні зали, тенісні корти, поля для гольфу, серфінг з штучними хвилями, водоспади з атракціонами, боксерські ринги, льодові катки, стіни для скелелазіння, фітнес-центри, зали з більярдом, СПА-салони, сауни, бані, велнес-центри, солярії. Для кожного виду анімаційної діяльності пропонуються професійні тренери та помічники.

5. На багатьох лайнерах відомі компанії, які займаються аукціонами, орендують приміщення та реалізують різні предмети мистецтва, що також посилює анімаційну складову з-поміж інших видів діяльності на круїзному судні.

6. При організації харчування враховується анімаційна складова: гастрономічні шоу, приготуванні їжі під керівництвом кухаря, шеф-кухаря, шоу-програма в залі ресторану, споживання їжі молекулярної кухні з поясненнями від кухаря тощо.

7. Анімаційні програми мають враховувати потреби туристів усіх вікових категорій, статі, національності та соціальних статусів.

8. Як правило круїзні компанії орендують, чи купують земельні ділянки в портах, чи поблизу них [16]. На цих землях створюються стоянки для судів, аквапарки, поля для гольфу, спортивні площадки, атракційні парки та ін. для користування ними тільки туристів, які знаходяться в круїзі.

9. Із закладами інфраструктури (ресторани, кафе, бари, музеї, театри і т.д.), які знаходяться в портах, круїзна компанія заключає прямі договори, що спрощує відвідування цих закладів туристами під час планових транзитних зупинок під час здійснення круїзу.

Розглянемо особливості надання анімаційних послуг італійською круїзною компанією «COSTA CRUISES», яка базується в Дубаї, Китаї і на Маврикії. та є найбільшою компанією Середземномор'я. Охоплює в географічному аспекті регіони: Північну Європу, Карибський басейн, Середземне море, Персидську затоку та Червоне море, Мадагаскар/ Сейшели, Африку та Південно-Східну Азію. Компанія станом на 01.6.2022 року має 14 лайнерів, які надають різнопланові анімаційні програми. На кожному судні є унікальні анімаційні програми, які проводяться відповідно до концепції судна (табл.).

Таблиця

Приклади анімаційної діяльності
на судах круїзної компанії «COSTA CRUISES»

Назва судна	Концепція	Особливі анімаційні програми
Costa Allegra	Для молоді з невисокими статками	На борту є маленька зала для різнопланових шоу. Бальна кімната «Flamenco» – для прослуховування живої музики та занять танцями під керівництвом аніматорів-професіоналів. У вечірній та нічний час функціонує нічний клуб «Crystal». Має місце спортзал, фітнес, а також SPA-центр.
Costa Atlantica	Для молоді, сімей з дітьми, пар і тих, хто молодий душою	Багато гучної музичної анімації. Вечорами проходять шоу та вистави. У всіх барах звучить музика, виступають співаки, комедіанти, працюють нічні клуби з різною музикою. У SPA-центрі солярій, зони відпочинку, сауни, басейни, гімнастична зала, зона для пробіжки на відкритому повітрі.
Costa Classica	Дизайн-концепція	Центр анімаційного життя на кораблі – Piazza Navona і Russini Ballroom – місце для зустрічей, танців та розваг. Для вечірніх розваг на борту функціонує театр «Colosseo», розташований на двох палубах, прикрашений мозаїками, створеними на основі сюжетів Еміліо Тадіні. Також функціонує вітальня «Пуччіні» та театр «Колізей», а також чисельні танцювальні клуби та розважальні центри.
Costa Deliziosa	Лакшері-концепція	Аніматори пропонують кожному туристу стати чемпіоном у змаганнях з гольфу, або переможцем Формули-1, насолоджуватися фільмами в 4D-кінотеатрі та вражатися щовечірніми шоу в театрі. На борту розташовуються 3 басейни (один з яких із розсувним дахом), дитячий басейн і 4 джакузі. Є казино і дискотека, «Samsara-SPA», який має розмір 3500 кв. м. Спортивні зали, басейни, бігові доріжки та спортивні корти. Проводяться тематичні вечірки, «Білі» вечірки з коктейлями біля басейну та щоденні дискотеки. Також проводяться щовечірні професійні театральні шоу. На борту є: театр «Duse», казино «Gaius», Інтернет-центр, бібліотека, бутики, кімната відеоігор, дитячий клуб, дитячий басейн.

Продовження табл.

Назва судна	Концепція	Особливі анімаційні програми
Costa Diadema	Для VIP-клієнтів	На борту має місце: кінотеатр 4D, триповерховий театр, казино, дискотека, рок-клуб «Country Rock Club», двоповерховий ігровий центр з лазерними іграми, лазерною стрільбиною і відеоіграми, симулятор Гран-Прі, палуба басейну із розсувним скляним дахом і величезним екраном, Інтернет-кафе, бібліотека, торгова галерея, клуб «Squok», дитячий басейн, SPA-центр «Samsara (7800 м ² на чотирьох поверхах, тренажерна зала.
Costa Fascinosa	Кінематографія	Лайнер оснащений усіма інноваціями круїзного кораблебудування: інтерактивне телебачення з можливістю замовляти усі послуги, не виходячи з каюти, інтерактивні панелі у всіх громадських місцях лайнера, розваги нового рівня (4D кінотеатр, кімната відеоігор останнього покоління PlayStation, симулятор Формули 1, симулятор Golf Virtual і багато іншого), 4 басейни, 2 з яких із розсувним дахом, 5 джакузі, дитячий басейн і аквапарк. На борту один з кращих SPA-центрів «Samsara SPA», розташований на 6000 кв. м із тренажерною залюю, турецькою лазнею, сауною, басейном таласотерапії, солярієм і процедурними кабінетами. Функціонує театр, казино та дискотека, дитячий центр «Squok Club», ігрові автомати, інтернет кафе, водна гірка.
Costa Favolosa	Мистецтва та унікального декору	Анімація на борту забезпечується наявністю: інтерактивного TV з можливістю замовляти усі послуги, не виходячи з каюти, інтерактивні панелі у всіх громадських місцях лайнера, розваги нового рівня (4D кінотеатр, кімната відеоігор останнього покоління PlayStation, симулятор Формули 1 з гоночним болідом, симулятор Golf Virtual і багато іншого), 4 басейни, 2 з яких із розсувним дахом, 5 джакузі, дитячий басейн і аквапарк, SPA-центр «Samsara SPA», розташований на 6000 кв. м з тренажерною залюю, турецькою лазнею, сауною, басейном таласотерапії, солярієм і процедурними кабінетами. Театр, казино та дискотека. Функціонує театр «Hortensia», казино «El Dorado», салон краси, бібліотека, зала відеоігор, конференц-зали, бутики, спортивні майданчики, каплиця, дискотека, дитячий центр «Squok Club», Інтернет кафе, водна гірка.

Продовження табл.

Назва судна	Концепція	Особливі анімаційні програми
Costa Fortuna	Історія моря та мореплавства	Театр Rex 1932 на трьох поверхах, казино «Neptunia 1932», дискотека «Vulcania 1927», палуба басейну із розсувним скляним дахом, бібліотека, галерея, кімната відеоігор, дитячий клуб «Squok», дитячий басейн, водна гірка.
Costa Luminosa	Концепція світла та кришталю	На борту має місце: театр «Phoenix», казино «Vega», 4D кінотеатр, 3 басейни (з них один із дахом і один для дітей), 4 джакузі, гольф симулятор, симулятор Formula 1, фітнес центр, бігова доріжка, доріжка для катання на роликах Samsara Spa (3500 кв. м. з таласотерапією, процедурними кабінетами, сауною, турецькою лазнею, солярієм), салон краси, бібліотека, зала відеоігор, конференц-зала, бутики, спортивні майданчики, каплиця, дискотека «Altair», дитячий центр «Squok Club», Інтернет-кафе, галерея магазинів.
Costa Magica	«Магія Італії»	Для активної анімації на борту має місце: театр «The Urbino Theater» (на 1370 місць), казино «Sicily», 4 відкриті басейни (один з них з дахом, що закривається і дитячий басейн), 5 джакузі, SPA-центр (солярій, сауна, турецька лазня), фітнес-центр (тренажерна зала, аеробіка, йога, кікбоксинг, бігова доріжка (140 метрів), спортмайданчики, бігова доріжка, кімната карткових ігор, дискотека, бібліотека, Інтернет-центр, зала відеоігор, дитячий басейн, бутики, водна гірка, галерея магазинів тощо.
Costa Mediterranea	Концепція італійських замків 16-17 століть	Спортивні зали, басейни, бігові доріжки, спортивні корти. Тематичні вечірки, вечірки з коктейлями біля басейну і щоденні дискотеки. Щовечірні професійні театральні шоу доповняють культурну програму туриста.
Costa Pacifica	«Гармонія музики та мелодій»	Анімаційні програми забезпечуються наявністю на борту: театру «Stardust, казино «Flamingo», 4 басейни (два з них один з дахом і один для дітей), 5 джакузі, симулятор Formula 1, фітнес центр, бігова доріжка, «Samsara Spa» (6000 кв. м., з таласотерапією, процедурними кабінетами, сауною, турецькою лазнею, солярієм), салон краси, бібліотека, зала відеоігор, конференц-зала, бутики, спортивні майданчики, каплиця, дискотека «Altair», дитячий центр «Squok Club», Інтернет-кафе, водна гірка.

Продовження табл.

Назва судна	Концепція	Особливі анімаційні програми
Costa neoRiviera	«Невеликий лайнер та невеликі порти з довготривалим заходом»	На борту має місце: дворівневий театр «L'Opera», казино «Excelior», сигарна кімната, 1 басейн, 2 джакузі, центр краси, салон краси, конференц-зала, галерея бутиків, дискотека, бібліотека, дитячий клуб, католицька каплиця, спортивний корт, оздоровчий центр (процедурні кабінети, сауна і турецька лазня), тренажерна зала, Інтернет-кафе, кімната для гри в карти, дитячий басейн.
Costa Smeralda	«Вернісаж»	Щоденні вечірки, тематичні вечори і музичні виступи. Театр «Colosseo» – головний театр лайнера з чудовими шоу, караоке, казино «Laguna-бінго», покер, блекджек, рулетка, слот-машини та інші ігри, фотогалерея, музей CoDe – площею 400 м ² , 15 конференц залів, SPA-комплекс «Samsara Spa» – таласотерапія, турецька лазня, солярій, кімната релаксації, грязьові ванни, масаж, ароматерапія, різні процедури для обличчя і тіла, оздоровчий комплекс «Organic Spa and Fitness». Міні-гольф, бігова доріжка, 2 басейна для дорослих – «Settimo Cielo» і «La Spiaggia», один з яких розташований під дахом, що розсовується, 2 дитячих басейни, величезна кількість магазинів та бутиків.

Джерело: власна розробка автора на основі [17].

З таблиці бачимо, що на кожному судні компанії мають місце унікальні анімаційні програми, які є засобом залучення клієнтів саме до того круїзу, у якому задіяне відповідне судно. Але на всіх судах «COSTA CRUISES» мають майже однакові анімаційні складові проведення круїзу для дітей. А саме: міні-клуб (від 3 до 6 років) і максі-клуб (від 7 до 11 років) мають в своєму розпорядженні власні майданчики і власні басейни.

Клуби працюють вранці, після обіду і ввечері. На замовлення надається послуга «Батьки на екскурсіях, діти в Клубі». Програми Підліткового (від 12 до 14 років) та Юнацького (від 15 до 17 років) клубів допомагають знайти нових друзів. Клуби працюють за графіком з 9:00 до 12:00, з 15:00 до 18:00 і з 21:00 до 23:30. Для немовлят (від 6 місяців до 2 років) дозволяється відвідування дитячої кімнати з обов'язковим супроводом

дорослих. Програма заходів кожного дня, що проводяться на судні, до каюти ввечері напередодні наступного дня. Програми розваг різноманітні і періодично змінюються в залежності від маршрутів та сезонності: караоке, танцювальні класи з тренерами, спеціальні лекції з різною пізнавальною тематикою тощо.

Кожна круїзна компанія, володіючи унікальними суднами, по-різному організовує анімаційну діяльність та пропонує концептуальні програми, які відповідають концепції судна.

Висновки. Як бачимо, анімація та анімаційні програми у круїзі – це унікальне явище, завдяки якій задо-

вольнюються потреби туристів, а компанія отримує прибутки. Кожне судно впроваджує унікальні анімаційні програми, тим самим створюючи рейтинг судна та компанії.

Однак всі анімаційні програми, які використовуються в круїзі, підпорядковуються загальній класифікації анімаційних програм, яка приведена в статті.

Дослідження особливостей впровадження в круїзі анімаційних програм для української туристичної науки [18] залишається перспективним та таким, що потребує подальших наукових досліджень та обґрунтувань.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Байлик С.І., Кравець О.М. *Організація анімаційних послуг в туризмі: Навч. посібник.* Харків: ХНАМГ, 2008. 197 с.
2. Ведмідь Н.І., Мельниченко С.В. *Організація дозвілля туристів: Навч. посібник.* К.: КНТЕУ, 2008. 85 с.
3. Килимистий С.М. *Анімація в туризмі: Навч. посібник.* К.: Вид-во ФПУ, 2007. 188 с.
4. Мальська М.П., Худо В.В. *Туристичний бізнес: теорія та практика: Підручник.* К.: Центр учбової літератури, 2016. 368 с.
5. Сокол Т.Г. *Організація туристичної діяльності: Підручник.* К.: Фенікс, 2017. 264 с.
6. Михайліченко Г.І., Єременко А.Ю. *Організація туристичних подорожей: навч. посіб.* К.: Знання, 2018. 392 с.
7. Михайліченко Г.І. *Туропереїтинг: Підручник.* К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 304 с.
8. *Türkay, O., Korkutata, A., Yılmaz, Ö. (2018). Does Animation Services Really Matter? Place of Animation Services in the Perceived Quality-Overall Satisfaction Model. Journal of Tourism and Services 9(16): 14-30. DOI: <https://doi.org/10.29036/jots.v9i16.40>.*
9. *Uysal, M. (2003). Satisfaction components in outdoor recreation and tourism settings. e-Review of Tourism Research, 1(3), 35-38.*

10. Pekovic, S., Djekic, A., Markovic, V., Bojbasa, M., & Perovic, D. (2019). *The influence of animation programmes on tourists' satisfaction: the role of animators*. *Sport Mont*, 17(3), 113-115. DOI: 10.26773/smj.191020.
11. Дюмазедье Ж.Р. На пути к цивилизации досуга. Вестник Московского университета. Серия 12. Социально-политические исследования. 1993. № 1. С. 83-88.
12. Факторіальні складові розвитку туристичного і готельно-ресторанного бізнесу: Колективна монографія. Київ: ФОП Гуляєва В.М., 2022. С. 178-214.
13. Організація та моделювання процесів розвитку готельно-ресторанного бізнесу: монографія. Одеса: ОНМУ, 2019. 283 с.
14. Іванов А.М. Легалізація грального бізнесу та готельна індустрія: точки дотику // Розвиток методів управління та господарювання на транспорті. № 4 (73). 2020. С. 120-133. DOI: <https://doi.org/10.31375/2226-1915-2020-4-119-133>.
15. Digital technology in the management of quality service in tourism business Nezdoyminov, S., Bedradina, G., Ivanov, A. *International Journal of Engineering and Advanced Technology*, 2019, 9(1), PP. 1865-1869. [in India].
16. Іванов А.М. Інституціональні засади взаємодії суб'єктів ринку морського круїзного туризму // Розвиток методів управління та господарювання на транспорті. № 3 (68). 2019. С. 100-112.
17. Круїзна компанія «Costa Cruises» [Електронний ресурс]. URL: // center.cruises/uk/companies/costa-cruises/
18. Іванов А.М. Перспективи функціонування морського круїзного туризму. Бізнес-навігатор. 2015. № 1 (36). С. 145-151.

REFERENCES

1. Baylik, S.I. & Kravets, O.M. (2008). *Organizatsiya animatsiynikh poslug v turizmi: navch. posib. [Organization of animation services in tourism: textbook. way]*. Kharkiv: KhNAMG. 197. [in Ukrainian].
2. Vedmid, N.I. & Melnychenko, S.V. (2008). *Organizatsiya dozvillya turistiv: navch. posib. [Organization of leisure tourists: textbook. way]*. K.: KNTYeU, 85. [in Ukrainian].
3. Kilimistiy, S.M. (2007). *Animatsiya v turizmi: navch. posib. [Animation in tourism: textbook. way.]*. K.: Vid-vo FPU, 188. [in Ukrainian].
4. Malska, M.P. & Khudo, V.V. (2016). *Turistichniy biznes: teoriya ta praktika. Pidruchnik [Tourism business: theory and practice. Textbook]*. K.: Tsentru uchbovoi literaturi, 368. [in Ukrainian].
5. Sokol, T.G. (2017). *Organizatsiya turistichnoi diyalnosti: Pidruchnik [Organization of tourist activity: Textbook]*. K.: Feniks, 264. [in Ukrainian].

6. Mikhaylichenko, G.I. & Cremenko A.Yu. (2018). *Organizatsiya turistichnikh podorozhey: navch. posib. [Organization of tourist trips: textbook. way.]*. K.: Znannya, 392. [in Ukrainian].
7. Mikhaylichenko, G.I. (2018). *Turopereyting: pidruchnik [Tour rating: a textbook]*. K.: Kiiv. nats. togr.-ekon. un-t, 304. [in Ukrainian].
8. Türkay, O., Korkutata, A. & Yilmaz, Ö. (2018). *Does Animation Services Really Matter? Place of Animation Services in the Perceived Quality-Overall Satisfaction Model*. *Journal of Tourism and Services* 9(16): 14-30. DOI: <https://doi.org/10.29036/jots.v9i16.40>.
9. Uysal, M. (2003). *Satisfaction components in outdoor recreation and tourism settings*. *e-Review of Tourism Research*, 1(3), 35-38.
10. Pekovic, S., Djekic, A., Markovic, V., Bojbasa, M., & Perovic, D. (2019). *The influence of animation programmes on tourists' satisfaction: the role of animators*. *Sport Mont*, 17(3), 113-115. DOI: 10.26773/smj.191020.
11. Dymazede Zh.R.(1993). *Na puti k tsivilizatsii dosuga [Towards a civilization of leisure]*. *Vestnik Moskovskogo universiteta. Seriya 12. Sotsialno-politicheskie issledovaniya. № 1. S. 83-88. [in Russian]*
12. *Faktorialni skladovi rozvitku turistichnogo i gotelno-restorannogo biznesu: Kolektivna monografiya (2022). [Factorial components of tourism and hotel and restaurant business development]*. Kiiv: FOP Gulyaeva V.M., 178-214. [in Ukrainian].
13. *Organizatsiya ta modelyuvannya protsesiv rozvitku gotelno-restorannogo biznesu [Organization and modeling of hotel and restaurant business development processes] (2019). Kolektivna monografiya. Odesa: ONMU, 283. [in Ukrainian]*.
14. Ivanov, A.M. (2020). *Legalizatsiya gralnogo biznesu ta gotelna industriya: tochki dotiku [Legalization of the gambling business and the hotel industry: points of contact]*. *Rozvitok metodiv upravlinnya ta gospodaryuvannya na transporti – Development of methods of management and entrepreneurship of transport, № 4 (73). 120-133. DOI: <https://doi.org/10.31375/2226-1915-2020-4-119-133>. [in Ukrainian]*.
15. Nezdoyminov S., Bedradina G. & Ivanov A. (2019). *Tsifrovi tekhnologii v upravlinni yakisnim obslugovuvannyam u turistichnomu biznesi [Digital technology in the management of quality service in tourism business]*. *International Journal of Engineering and Advanced Technology*. 9(1). 1865-1869.
16. Ivanov A.M. (2019). *Institutsionalni zasadi vzaemodii sub'ektiv rinku morskogo kružnogo turizmu [Institutional principles of interaction of sea cruise tourism market participants]*. *Rozvitok metodiv upravlinnya ta gospodaryuvannya na transporti – Development of methods of management and entrepreneurship of transport. № 3 (68). 100-112. [in Ukrainian]*.

17. *Kruizna kompaniya «Sosta Gruises»*. Retrieved from: <https://center.cruises/uk/companies/costa-cruises/>
18. *Ivanov, A.M. (2015). Perspektivi funktsionuvannya morskogo kruiznogo turizmu [Prospects for the functioning of sea cruise tourism]. Biznes-navigator. №1 (36). 145-151. [in Ukrainian]*.

Стаття надійшла до редакції 18.05.2022

Посилання на статтю: Іванов А. М., Олійник В.Д. Класифікація анімаційних програм у круїзі // Розвиток методів управління та господарювання на транспорті: Зб. наук. праць. 2022. №. 2(79) С. 104-119. DOI: 10.31375/2226-1915-2022-104-119

Article received 18.05.2022

Reference a JournalArtic: Ivanov, A. & Oliinyk, V. (2022). Classification of animation programs in a cruise. Development of management and entrepreneurship methods on transport, 2 (79), 104-119. DOI 10.31375/2226-1915-2022-2-104-119.